

018. június. 06. 00:00 2018. június. 06. 17:08 HVG Hetilap

Ormós Zoltán: GDPR: sok sikert, Európa!

https://hvg.hu/hetilap/2018.23/201823_gdpr_sok_sikert_europa

Ormós Zoltán

Az elmúlt hónapokban az európai uniós cégek irodáiban, de ebédlöiben, büféiben, sőt talán még a munkatársak (rém)álmaiban is gyakran elhangzik négy betű: GDPR. Van, aki már az említésére is ideges, esetleg azt kéri, hogy váltsunk témát. Miért lett ebből a személyes adatok védelmét célzó magasztos elképzelésből rettegett, sok esetben gyűlölt, meg nem értett mumus?

Az **Általános Adatvédelmi Rendelet (GDPR)** az EU talán egyik legnagyobb szabású jogszabály-egységesítő kezdeményezését jelöli. Annyira fontosnak ítélte Brüsszel az adatvédelem területét, hogy rendeletbe (regulation) foglalta ezeket a szabályokat. Így május 25-étől minden tagállami (így magyar) jogszabály-módosítás nélkül is alkalmazandó az Európai Unió összes tagállamában. Ami igazán híressé/hírhedtté tette a GDPR-t, az a hatmilliárd forintos bírságmaximum bevezetése. Erre az összegre sok cégvezető felkapta a fejét, és intézkedett, hogy elinduljon cégénél az adatvédelmi audit.

Miért lett ennyire fontos a személyes adatok jogszerű kezelése, hogy akár hatmilliárd forintos bírságot is ki lehessen szabni egy cégre, ráadásul abban az évtizedben, amikor a 35 év alattiak gyakorlatilag minden lépésüket publikusan dokumentálják egy közösségi oldalon, fényképekkel, GPS-koordinátákkal és teljes ismerősi körrel?

Sokan mondogatják, hogy a személyes adat az új olaj, tehát az a nyersanyag, amire felépül egy adott korszak gazdasága. A fiatalabb generációk viselkedése is annak a jele, hogy most olyan forradalmi időszakban élünk, amikor új, meghatározó erőforrás, az adatokra épülő új társadalmi rendszer van kialakulóban. Személyes adatokra lesz szükségük a robotoknak, és a mesterséges intelligencia is csak akkor tud igazán kibontakozni, ha hozzáfér ahhoz a mérhetetlenül sok személyes adathoz, ami pár amazonasi bennszülött kivételével minden földlakóról folyamatosan képződik.

Nem véletlen, hogy az új kor meghatározó óriásvállalatainak, a Google-nak, a Facebooknak, az Amazonnak és az Apple-nek legfontosabb kincse a személyes adat. Az unió területén tartózkodó személyekről legtöbbet tudó „adattőkések” pedig az amerikai és – egyre inkább – a kínai cégek.

A GDPR bevezetésének célja nem az uniós cégek életének megnehezítése volt, ez csak fájdalmas mellékhatás. Brüsszel azt a célt tűzte ki, hogy korlátok közé szorítsa az amerikai és a kínai cégeket. Ez a lépés azonban stratégiai hiba: a mesterséges intelligencia és a robotok tömeges alkalmazására és a hatalmas mennyiségű (személyes) adatra épülő új korszakban nemcsak az lesz fontos, hogy az egyik civilizáció szabályok közé tudja-e szorítani a saját állampolgárai személyes adatainak kezelését, hanem az is, hogy kinél van az adat, sőt az is, hogy kinél van több adat a másik civilizáció állampolgáraitól, cégeiről.

Az unió megkésve bár, de erre a történelmi felismerésre reagált a maga bürokratikus módján, a probléma lényegét igazából nem kezelő megoldással: a személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályok teljes körű egységesítésével és a bírságok jelentős megemelésével.

A brüsszeli bürokratáktól persze senki se várja egy civilizációs játszma megnyerését. Sajnos ők nem abban látják a megoldást, hogy erős EU-s keresőszolgáltatást, közösségi oldalakat és saját e-kereskedelmi piacot hozzanak létre, ahogy Kína és Oroszország tette. Brüsszel szerint az az üdvözítő, hogy adminisztratív gátat szabunk a Google, az Amazon, a Facebook, az Apple és az Alibaba szabad (adat)rablásának Európában. Ez a hadviselés nyelvére lefordítva olyasmit jelentene, mintha Brüsszel úgy akarna háborút nyerni, hogy nem építene saját hadsereget azért, hogy legyőzze az idegen hadsereget, vagy hogy legalább saját területét megvédje, hanem az Európán átvonuló idegen seregek mozgását akarná csak megadóztatni.

Nem marad más, mint drukkolni az EU-nak, hátha egyszer talán elindulunk abba az irányba, hogy Európát is feltegyük az egymással nagy stratégiai játszmát vívó (adat)nagyhatalmak térképére.

Sőt az EU-s cégeknek is szurkoljunk, hogy ne sújtson le rájuk teljes erővel az adatvédelmi hatóság szigora, hiszen a bírságokat rájuk lesz a legkönnyebb kiszabni.

Drukkolok az adatvédelmi hatóságoknak, hogy találják meg azokat a cégeket, amelyek a személyes adatokat ipari méretekben kezelik jogellenesen, és üzleti modelljük erre épül. Ahogy annak is, hogy fel tudjanak nőni a feladathoz, és jogértelmezéssel, közlemények, tájékoztatók útján segítsék a cégek, intézmények munkáját, és legalább az első időszakban ne a nagy bírságok kiszabását tekintsék fő célnak.

Természetesen drukkolok a magyar cégeknek is, hogy becsülettel fel tudjanak készülni a GDPR megfelelési projektjeiben, és hogy ne kapjanak óriásbírságokat.

Végül, de nem utolsósorban drukkolok a széles publikumnak, az embereknek is, hogy megértsék: a GDPR bevezetése után is miért kapnak hirdetéseket olyan kulcsszavakra, amelyekről csak előszóban beszélgettek otthon.